DBC Pierre - Anita Ćutić

Bezgrešna

Taj mi je tip htio pokazati nešto tajno. Nešto zapanjujuće. Prema onome što mi je rekao, bio je to još neotkriven temelj kršćanstva. Tisućljećima najstrože čuvana tajna Crkve, as iz rukava koji još nije odigrala. Zaintrigiralo me.

Odveo me u svojevrstan sanktuarij, koji je smrdio po vlazi, pa iz ormara s velikim ladicama stao vaditi relikvije u obliku čvrsto smotanih, požutjelih svežnjeva. Zatim ih je poslagao jedan pokraj drugog, kad gle – iz njih iziđe Djevica Marija.

Moram priznati da me zapanjilo.

Dogovorili smo spoj, našli se i prošetali po suncu i hladovini. Bila je ljubazna, nismo baš ćaskali, nego se više povezivali pomoću nasumičnih riječi koje su nas tjerale da se smješkamo i pogledavamo jedno drugo. Ali ono što me se najviše dojmilo: ona uopće nije bila povijesna ličnost, nije bila sveta, ni pobožna, ni odjevena u halju! Bila je obična djevojka. Nije se bojala i rado se smijala. Razumjeli smo se. Dok je hodala, donji dio leđa blago bi joj se izvio u nježan luk, i bila je lijepa i prilično moderna. Zbog zaigranog koraka stopala u sandalama bila su joj prašnjava, pomalo je i vukla noge, a kad bi zastala, nožnim bi prstima čeprkala po zemlji. Dok smo šetali, bio sam zadivljen: bila je to Djevica Marija, Kristova majka, glavom i bradom, premda, naravno, iz mlađih dana. Pa ipak, kakav uspjeh za Crkvu! Kad sam čitao rimsku književnost iz doba prije Krista, sjećam se, učinila mi se zabavnom i modernom – i znao sam da bi takva mogla biti i ona. Moderna. I zabavna.

Kakav uspjeh.

Bez aureole, bez aure.

Bilo mi je drago izići s njom. Sigurno je znala da ću je pamtiti zauvijek. Kad bih se barem mogao sjetiti gdje se nalazi to svetište. Ali avaj, kakvo razočaranje – sve to je sigurno bio tek san. Znam, nosio sam onaj zeleni kaput koji inače nikad ne bih obukao. Uto me spopao osjećaj nelagode. Što

eISSN 1847-7755; doi: 10.15291/sic/2.7.lt.1

će društvo o svemu misliti? Jer, u skladu s običajima tog vremena, kada je rodila Isusa, Djevica Marija vjerojatno je imala samo trinaest godina. A ovo se moralo dogoditi prije Njegova rođenja. Lako je mogla biti i dvanaestogodišnjakinja. Stvari su postale neugodne, premda se činilo da to nju previše ne brine. Pomislio sam da „Marija“ možda zvuči previše prisno, a onda sam morao potisnuti nagon da je zovem samo „Djevica“. Odjednom je bila tako živa, tako prisutna, a ja sam bio na iglama. Pokušao sam se sjetiti njezina prezimena, ali nisam mogao, možda ga nije ni imala.

Onda sam se dosjetio Magdalene.

Marija Magdalena, to je to. Olakšanje. I gotovo zaustih: „Gospođice Magdalena“ – no onda se sjetih da su Marija Magdalena i Djevica Marija dvije različite djevojke.

Pogledao sam je.

Mora da je Marija Magdalena. Ma, je li moguće?

Silno sam želio održati našu vezu.

Dok sam se pokušavao sabrati, ona se smješkala i postajala sramežljivija, kao da je osjetila da se povijest već umiješala, kao da je naslutila nepregledne razmjere u kojima će rimska umjetnost nagrditi njezin podatan stas i blistave oči, i u njeno ime upropaštavati književnost još tisuću godina.

Sve je to bilo previše.

Najgore od svega, bilo bi stvarno neugodno kad bismo ponovno izišli, a ja ne bih znao kako se zove. Razbijao sam glavu, a ona je navukla crno odijelo i čizme koje je vjerojatno štite u sanktuariju. Onda je samo na trenutak sjela na grob i pustila da joj sunce grije leđa. Morao sam je fotkati mobitelom. Kakav uspjeh, napokon.

Na rastanku su nam se ruke dotaknule i htio sam joj reći da je ljupka. Ali, nije li „ljupka“ ipak nedostatan izraz za potencijalnu majku Božju? Prvo nisam znao kako je osloviti, sad joj nisam mogao dati kompliment; spoj se pretvarao u katastrofu. Živnuo sam kad sam se sjetio da je čak i pohvala jela koje kraljica posluži u svojem domu znak nedostatka poštovanja, zato što navodi na pomisao da je mogla poslužiti jelo koje i nije najbolje. Kad bi Njezinu Visočanstvu rekao: „Nije loše“, ili „Malo je slano“ – bilo bi to isto kao da kažeš: „Ovo je sranje“, u hotelu srednje kategorije. Što bi onda značilo da potencijalnoj majci Božjoj kažeš: „Ljupka si“? Užas. Ni traga poštovanju:

potpuni promašaj uzrokovan promjenjivom vrijednosti izraza. Čim sam došao k sebi, pokušao sam detaljnije analizirati pitanje, odvrtjeti ga unatrag i utvrditi bitne razlike između kraljice, hotela srednje kategorije i potencijalne majke Božje. Nije lako, jer, premda ono što bi izgovorio u hotelu zvuči mnogo grublje, ipak će te ponovno poslužiti ako dođeš na večeru. Dakle, na djelu je čitav spektar, s fluktuirajućim pragovima. U Americi ta granica pada tek malo ispod „gospodine“ i „gospođo“, ali nama to nije bitno. Kad mi čujemo „gospodine“ ili „gospođo“, znamo da ćemo za dvije minute biti lakši za osamdeset funti ili će nam biti naređeno da prestanemo sa svim aktivnostima. I tu se naš prag nalazi tik iznad krajnje neljubaznosti, u rangu s psovanjem sebi u bradu.

Dan je počeo loše.

Nije mi dala ni svoj broj.

Slatka Marijo, majko Božja.

Ponovno sam je vidio tek nakon nekog vremena.

Telefon je zvonio šest puta prije nego što sam se javio. Bio sam u nekom sasvim drugom snu i, kad sam napokon šlampavo posegnuo za slušalicom, začuo sam tih glas kako mi, kao kroz tunel, dopire do uha.

Zvala je potencijalna majka Božja.

Moram priznati da sam se iznenadio, ali i osjetio olakšanje; kad sam joj se javio na telefon, srce mi se ispunilo toplinom i ugodom, u tim trenucima povezanosti osjećao sam se kao da nikada neću umrijeti, ni za nekoliko sati, ni dana, ni tjedana nakon toga, ako ikad uopće umrem.

„Marija je“, reče, što je bio odgovor na barem jedno od mojih pitanja. Još nije bilo jasno je li riječ o budućoj majci Božjoj ili Mariji Magdaleni; no, kako bilo, obje su bile na popisu biblijskih zvijezda i bio sam prilično siguran da je riječ o budućoj majci Božjoj pa sam se toga i držao. Barem zasad. Morao sam se suzdržati da je ne nazovem „Majko“.

Zvučala je zabrinuto.

„Jesi dobro, Marija?“

Nije bila dobro. Muškarac koji se u svetištu brinuo o njoj dobio je otkaz. To je bilo nezamislivo, ali tako je bilo: nakon otkaza bio je toliko potresen da je samo tumarao ulicama u stanju šoku. To je značilo da je Marija ostala bez zaštite.

Uspravio sam se. Bila je tako stvarna, tako prisutna. O ovom trenutku mogao bi ovisiti daljnji tijek povijesti. Moram djelovati.

„Ali, gdje je zapravo taj sanktuarij?“ upitao sam. „Ne sjećam se kako sam prvi put došao tamo.“

„U Kairu.“

„U Kairu?“ No dobro – nisam se baš mogao sjetiti da sam tamo nedavno bio, ali u redu. „Mislio sam da te čuvaju u Vatikanu, ili…“

„Vatikan? Što je to?“

„Ili u Jeruzalemu.“

„Tamo imaju dovoljno problema i bez mene. Kairo je bio neutralan teritorij, i suh, i pun relikvija. Savršeno mjesto. Sad su političke neprilike sve pokvarile. Zato su i otjerali čovjeka koji se brinuo za mene.“

Imala je naglasak: blag, melodičan i brz, s tek jedva čujnim, ali jasnim r.

„Samo da se obučem“, rekao sam. „Krećem.“

„Ne, ne, ne treba.“

„Ne?“

„Neugodno mi je pitati, ali treba mi tristo eura.“

Ah, sad – usprkos nevjerojatnoj privilegiji da mogu pomoći potencijalnoj majci Božjoj u nevolji, i unatoč šarmu kojim je zatražila baš tu valutu koju Englezi ne vole, to nije bio dobar tjedan da pronađem tri stotine eura u gotovini.

„Čuvarev brat preuzet će brigu dok se stvari ne srede“, rekla je. „Ali moram mu platiti.“

„U redu – ali kako ćeš primiti novac?“

„Mogu ti dati broj njegova računa na PayPalu.”

U tom sam se trenutku počeo pripremati za razočaranje – to je sigurno bio samo san. Ali kad sam spustio pogled, vidio sam da na sebi nemam zeleni kaput koji nikada ne bih obukao. Ni bilo koji drugi kaput – bio sam u krevetu. Telefon je bio tih u mojoj ruci. Pokraj mene su bili notes i olovka. Kad sam provjerio posljednji primljeni poziv, otkrio sam da je to bilo prije sedam minuta, da je trajao tri minute, i da je došao s ovog broja:

Broj nepoznat.

Notes pokraj mene bio je prazan.

Dan je počeo čudno.

Slatka Marijo, majko Božja.

Kad su me krstili, plakao sam. Moja mi obitelj ne vjeruje, ali ja se i danas sjećam toga iako sam bio dijete. Plakao sam i plakao dok su zli duhovi izlazili iz mene, ili točnije, ostajali unutra. Nisam mogao shvatiti čemu voda, nisam se mogao namjestiti u svećenikovim rukama, naviknuti se na jeku u hladnim sjenama, na uzvišene riječi.

Nekoliko godina nakon toga probao sam hostiju i nije bila ukusna.

Ali sada, nekoliko tjedana otkako sam je upoznao, vrlo vjerojatna majka Božja obratila mi se i ja sam poletio iznad sve raskoši i plijesni povijesti, istrgnuo se iz osamljeničkog stiska vjere. Moram priznati da me jako iznenadilo kada je telefon zazvonio tako rano. Ali uskoro sam u toj izmaglici budnosti ponovno začuo njezin glas i sjetio se koliko ljudski odnosi postanu normalni, moderni i iskreni kada ih možemo povezati s tijelom iz kojeg su potekli. Jutros sam je čak i nasmijao. Bio je to divan smijeh, pjenušav i pun veselja.

„Nazarećanin, Rimljanin, rob i magarac dođu u kafić“, rekao sam. „I konobar kaže: ′Što je ovo, neki vic?′“

Umirala je od smijeha iako je vic bio glup. Ushitilo me što mi je šala uspjela, a ona je dopustila da je ponese, no u tome i jest smisao šašavosti. Ali kako se moj mozak budio, opet sam se pitao nije li to ipak Marija Magdalena. Ona bi bila otvorenija za viceve, barem je takva reputacija prati. Kako bilo, tko bi mogao reći kakve su te djevojke bile samo na temelju opisa koji su do nas došli? I u njihovo su doba sigurno postojali vicevi, a životinje su sigurno izvodile nešto što je izazivalo salve

smijeha. Sigurno je bilo i mamurluka, očijukanja, ispada bijesa, dvosmislica, nesporazuma i igara riječima. Upravo me taj mikroživot najviše zanima, upravo u tom prostoru između junaštva i tragedije osjećam toplinu povijesti. Naposljetku, ovo su bili ljudi, i između Boga i sudbine svejedno su morali oprati rublje. A ja sam baš u tom rublju, u svakodnevnim trenucima prikupio najviše podataka o njihovoj prošlosti, bez obzira na to jesu li postali sveci ili ne. Zato je ispričati Mariji loš vic bila dobra odluka. Čudio sam se dok je govorila: bila je tu, osobno. Uzvišena evanđelja nestala su i odjednom sam razumio kako iz dobre i iskrene duše božansko može zračiti poput sunčeve svjetlosti.

Što me podsjetilo na još jedan vic: „Došao Grk krojaču...“, počeo sam pričati, ali me prekinula, na najljubazniji mogući način, rekavši da nema puno novca na telefonskoj kartici. Naravno da sam bio sebičan, uživao sam u pozivu. Mislim stvarno, kakav uspjeh za Crkvu.

„Dakle, Marija, imam novac – daj mi podatke za uplatu pa ti ih odmah prebacim.“

„Hvala, ali ovdje se stanje pogoršalo, promijenila sam planove.“

„A da?“

„Da, selim se. Ovdje više nije sigurno.“

„Žao mi je. Želiš li da ti rezerviram hotel? Zašto ne bi uzela dva dana slobodno, samo za sebe? Naruči poslugu u sobu, pogledaj koji stari film i razmisli o svemu u novom svjetlu.“

Veza je počela pucati. Nekoliko sam je puta morao zamoliti da ponovi što je rekla. A onda je postalo jasno.

„Idem u Betlehem“, rekla je. „Upoznala sam jednog – tipa.“

Tako dakle. Zaboljelo je, moram priznati. S obzirom na okolnosti, bez razloga. Ali ipak.

Znam da se između njih ništa nije dogodilo.

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License